

Parlementaire vraag nr. 475 ingediend door Mevrouw Ellen SAMYN, Volksvertegenwoordiger, aan de heer Maxime PRÉVOT, Vice-eersteminister en Minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking.

VRAAG :

De hernieuwde samenwerking tussen de EU en Syrië.

De Europese Commissie heeft voorgesteld om de samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Syrië volledig te hervatten. Dit volgt op eerdere stappen, zoals de opheffing van de economische sancties in 2025 en het bezoek van Commissievoorzitter Ursula von der Leyen aan Damascus begin 2026. Daarbij werd een nieuw partnerschap aangekondigd, met onder meer een financieel steunpakket van ongeveer 620 miljoen euro voor 2026-2027.

Volgens de Commissie moet dit bijdragen aan een "vreedzame en inclusieve door Syrië geleide transitie" en aan economisch herstel. Onze fractie stelt echter vast dat er op het terrein geen enkele aanwijzing is van een daadwerkelijke democratische transitie.

Integendeel, berichten en signalen wijzen erop dat het huidige regime onder leiding van Al-Sharaa zich schuldig maakt aan grof militair geweld tegen verschillende minderheden, waaronder christenen, alawieten, druzen en Koerden. Dat staat haaks op de principes van mensenrechten en rechtsstaat die de Europese Unie beweert te willen ondersteunen.

Het risico is dan ook reëel dat de Europese Unie, en dus ook België, via deze hernieuwde samenwerking een regime legitimeert en financiert dat zich schuldig maakt aan ernstige repressie en religieus geïnspireerd geweld.

1. Hoe beoordeelt u het voorstel van de Europese Commissie om de samenwerkingsovereenkomst met Syrië volledig te hervatten, in het licht van de huidige situatie op het terrein?
2. Deelt u de analyse dat er vandaag geen sprake is van een geloofwaardige democratische transitie in Syrië? Zo ja, hoe rijmt u dat met deze hervatting van de samenwerking?
3. Welke garanties bestaan er dat Europese en Belgische middelen niet terechtkomen bij of ten goede komen aan structuren die betrokken zijn bij repressie of geweld tegen minderheden?
4. a) Kunt u een gedetailleerd overzicht geven van de financiële implicaties voor België binnen dit nieuwe samenwerkingskader?
b) Welk aandeel zou België dragen bij aan het aangekondigde pakket van 620 miljoen euro?
5. Welke positie zal België innemen in de Raad? Zal de regering voor stemmen, zich onthouden of tegen stemmen?

6. Via welke kanalen zullen deze middelen worden besteed en welke controlemechanismen zijn voorzien op het vlak van transparantie en eindgebruik?

ANTWOORD:

Mevrouw Samyn,

De financiële steun die voorzien is aan Syrië is noodzakelijk om de overgangsautoriteiten te ondersteunen bij het herstellen van onder andere de essentiële diensten voor de bevolking en het heropbouwen van staatsinstellingen wat cruciaal is in het ondersteunen van een vreedzame transitie. De middelen bevatten tevens extra steun voor humanitaire hulp, waar hoge nood aan is, alsook voor het maatschappelijk middenveld, overgangsjustitie – wat een prioriteit is voor België –, en economisch herstel. België steunt dit.

De val van het Assad-regime in december 2024 is een kantel moment geweest waarbij er ruimte werd gecreëerd voor vernieuwde EU-Syrië betrekkingen. De EU herbevestigde haar inzet om aan de zijde van het Syrische volk te staan en een vreedzame en inclusieve, door Syriërs geleide en door Syriërs gedragen overgang te ondersteunen, om zo te helpen een betere toekomst voor alle Syriërs op te bouwen. Daar hoort ook financiële steun bij.

EU-steun aan Syrië komt uit verschillende EU fondsen en wordt uitgevoerd via bestaande Europese instrumenten met strikte toezichtmechanismen. Er worden verder geen extra Belgische middelen ingezet. Deze instrumenten bevatten verplichte monitoring, rapportage, due-diligence-procedures en risico-managementmechanismen die moeten garanderen dat middelen niet terecht komen bij gewapende of extremistische actoren.

REPONSE:

Madame Samyn,

Le soutien financier prévu pour la Syrie est nécessaire afin d'aider les autorités de transition à rétablir, entre autres, les services essentiels à la population et à reconstruire les institutions de l'État, ce qui est crucial pour soutenir une transition pacifique. Les moyens prévoient également un soutien supplémentaire à l'aide humanitaire, qui est fortement nécessaire, ainsi qu'à la société civile, à la justice transitionnelle – une priorité pour la Belgique –, et à la relance économique. La Belgique soutient cette approche.

La chute du régime Assad en décembre 2024 a constitué un moment charnière, en ce qu'elle a créé un espace pour un renouveau des relations entre l'Union européenne et la Syrie. L'Union européenne a réaffirmé son engagement à se tenir aux côtés du peuple syrien et à soutenir une transition pacifique et inclusive, menée et assumée par les Syriens, afin de contribuer à la construction d'un meilleur avenir pour l'ensemble des Syriens. Cet engagement comprend également un soutien financier.

L'aide de l'UE à la Syrie provient de différents fonds européens et est mise en œuvre au moyen d'instruments européens existants, assortis de mécanismes de contrôle stricts. Aucune ressource budgétaire belge supplémentaire n'est mobilisée. Ces instruments comportent des obligations en matière de suivi, de rapports, de procédures de diligence raisonnable et de mécanismes de gestion des risques, visant à garantir que les fonds ne bénéficient pas à des acteurs armés ou extrémistes.

De Europese Raad heeft in zijn conclusies (2024–2025) duidelijk bepaald dat de EU moet inzetten op het ondersteunen van een vreedzame, inclusieve en door Syriërs geleide transitie, ook België steunt dit. Tegelijkertijd moet zij voortdurende aandacht hebben voor veiligheidsrisico's, mensenrechtenschendingen en destabiliserende actoren. De Europese Raad blijft op de hoogte van ontwikkelingen ter plaatse en zal indien nodig pleiten voor aanpassingen. Deze politieke lijn vormt dan ook een belangrijk deel van het toezicht kader rond de besteding van middelen.

Tot slot behoudt de EU gerichte sancties tegen gevaarlijke actoren en actualiseert die op basis van monitoring. Kortom, wij erkennen dat de transitie in Syrië nog kwetsbaar is, maar juist daarom is het van belang deze met gerichte en concrete steun te begeleiden. Met constante en nauwlettende monitoring. Het feit dat ik een ambassadeur heb aangesteld die geaccrediteerd is in Syrië, zal hieraan bijdragen.

De Vice-eersteminister en Minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelings-samenwerking.

Dans ses conclusions (2024-2025), le Conseil européen a clairement établi que l'UE devait se concentrer sur le soutien à une transition pacifique, inclusive et menée par les Syriens, position que la Belgique soutient également. Parallèlement, une attention constante doit être accordée aux risques sécuritaires, aux violations des droits humains et aux acteurs destabilisateurs. Le Conseil européen reste informé de l'évolution de la situation sur le terrain et plaidera, le cas échéant, en faveur d'adaptations. Cette ligne politique constitue dès lors un élément important du cadre de supervision relatif à l'utilisation des fonds.

Enfin, l'UE maintient des sanctions ciblées à l'encontre des acteurs dangereux et les actualise sur la base des résultats du suivi. En résumé, nous reconnaissons que la transition en Syrie demeure fragile, mais c'est précisément pour cette raison qu'il est essentiel de l'accompagner par un soutien ciblé et concret. Avec un suivi constant et de proximité. Le fait que j'aie nommé une ambassadrice accréditée en Syrie y contribuera.

Le Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et de la Coopération au développement.

Maxime Prévot

